

Regionhälsan/ Folkhälsa och social hållbarhet Skaraborg
Västra Götalandsregionen

Folkhälsoinsatser i Karlsborgs kommun

Folkhälsoplan – 2023

Innehåll

Inledning	3
Del 1	4
Plan med utgångspunkt från Folkhälsoavtalet	4
Del 2	6
Sammanfattning	6
Område	7
Folkhälsorådets budget	10
Del 3 Eventuell bilaga med ytterligare information	10

Folkhälsoplanen har godkänts av folkhälsorådet i Karlsborgs kommun 2022-10-05

Catarina Davidsson
Folkhälsorådets ordförande
Karlsborgs kommun

Peter Söögård
Folkhälsorådets vice-ordförande
Östra hälso- och sjukvårdsnämnden

Inledning

Enligt avtalet om lokalt folkhälsoarbete ska det varje år upprättas en folkhälsoplan för respektive kommun i Skaraborg. Planen ska beskriva målområden och planerade insatser för kommande verksamhetsår. I avtalet sägs också att folkhälsoarbetet ska vara ett strategiskt utvecklingsområde och vara integrerat i ordinarie verksamhet.

Syftet med folkhälsoplanerna är att östra hälso- och sjukvårdsnämnden, kommunerna och andra intressenter ska få en enkel och överskådlig bild över de folkhälsoinsatser som planeras under året. Den ska också skapa underlag och vara stöd för dialog och vägledning för beslut, uppdrag och insatser. Folkhälsoplanen ska utgå från kommunala, regionala och nationella styrande dokument.

Del 1

Plan med utgångspunkt från Folkhälsoavtalet

Åtaganden i avtalet	Strategier för att uppfylla avtalet (max 100 ord)
Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt och utgå från befolkningens behov	Politisk viljeinriktning är en förutsättning för att förändringsarbete ska få genomslag i hela organisationen och bli långsiktigt hållbar. Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i kommunen är att <i>Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun</i> . Vid framtagandet av <i>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019-2022</i> analyserades nulägesbilder av statistik avseende folkhälsa och social hållbarhet. Det är en ständigt pågående process att kartlägga, analysera och följa upp befolkningens hälsa och behov. Då omvärldsfaktorer såsom pandemin och andra faktorer gjort att arbetet inte kunnat genomföras fullt ut som planerat, har Program för Social hållbarhet Karlsborgs kommun förlängts till 2023. Under 2023 kommer en revidering av programmet att ske, för att kunna anpassa och intensivifiera arbetet på de områden som kartläggning och analys har visat. Under 2022 skedde ett byte av folkhälsostrateg i Karlsborg.
Folkhälsoarbetet ska ha tydliga och uppföljningsbara mål	I <i>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019-2022 (nu förlängt till 2023)</i> finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet för social hållbarhet. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att, utifrån prioriterade utmaningar och åtgärder, ta fram mål och styrtalet till styrkortet samt att planera aktiviteter som förvaltningen ska genomföra. Uppföljning sker i Stratsys. Genom att förlänga program för Social hållbarhet innebär det att förvaltningarna fortsätter arbeta med prioriterade utmaningar och åtgärder under 2023.
Folkhälsoarbetet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet	Enligt folkhälsorådets reglemente består beredningsgruppen av kommunchef, folkhälsostrateg och samtliga förvaltningschefer samt Närhälsans vårdcentralchef och folktandvårdens chef. Beredningsgruppen sammanträder fyra gånger per år för att planera och följa upp arbetet i ordinarie verksamhet.
Styrning och ledning av folkhälsoarbetet ska vara integrerat i kommunens ledningssystem	Målet om en socialt hållbar kommun är en del av kommunfullmäktiges styrkort och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort enligt ordinarie uppföljningssystem, Stratsys. I kommunens årsredovisning återfinns också välfärdsnyckeltal folkhälsa. Program för social hållbarhet ska bidra till att styrning och ledning av folkhälsoarbetet är integrerat i kommunens ledningssystem. Uppföljning av programmet kommer ske 2023, där förslag på aktuella revideringar kommer ges.

<p>Kommunen ansvarar för att ta fram en långsiktig och strategisk planering för det lokala folkhälsoarbetet med framtagna behovsbilder och prioriteringar</p>	<p><i>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019 – 2022</i> är antagen i kommunfullmäktige. Programmet är nu förlängt till 2023, under 2023 kommer programmet även att revideras.</p> <p>Programmet är ett strategiskt styrdokument som visar vägen i arbetet för en god och jämlik hälsoutveckling för Karlsborgsborna. Det ska vara ett verktyg i arbetet med att konkretisera fullmäktiges mål om social hållbarhet och ska användas i vägledning av beslut, uppdrag och insatser. I programmet finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet för social hållbarhet som kommunen ska arbeta med.</p>
<p>Kommunen ska aktivt använda samhällsplanering och kommunal verksamhet för att främja befolkningens hälsa</p>	<p>Fokus för samhällsplaneringen är att skapa förutsättningar för att förbättra invånarnas livsvillkor och livsmiljöer vilket möjliggör för invånarna att ta ansvar för sina levnadsvanor. Se ovan gällande Program för social hållbarhet samt folkhälsorådets beredningsgrupp.</p> <p>Folkhälsorådet ska underlätta samverkan mellan kommun och region samt mellan kommunala verksamheter i frågor som rör befolkningens hälsa. Folkhälsorådet har ingen egen verksamhet, de ska stödja, utveckla och samordna det lokala folkhälsoarbetet samt verka för att folkhälsofrågorna integreras i förvaltningarnas verksamhet. Folkhälsorådet är också ett rådgivande organ till kommunstyrelsen och övriga nämnder i frågor som rör kommunens arbete för folkhälsa och social hållbarhet</p>
<p>Kommunen ska bidra med kunskaps- och metodstöd i folkhälsoarbetet</p>	<p>Framtagna Program för social hållbarhet är ett kunskapsunderlag. Den profession som förvaltningarna besitter utgör grunden i det arbete som sker utifrån programmet. Via den tvärssektoriella beredningsgruppen för folkhälsorådet bidrar varje förvaltning med sina kunskaper och metoder som används för att främja befolkningens hälsa.</p>

Del 2

Sammanfattning

Folkhälsoplanen med folkhälsoinsatser utgår från de utmaningar som återfinns i Program för social hållbarhet, 2019 – 2022 (förlängt till 2023):

- Goda boendemiljöer åt alla
- Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt
- Verka för en trygg hemmiljö och fritid för alla
- Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Inom varje utmaning har förvaltningarna prioriterat åtgärder som verksamheter ska fokusera och arbeta aktivt med under fyra år, förslaget om förlängning under ett femte år innebär att förvaltningarna arbetar vidare med prioriterade åtgärder samtidigt som programmet revideras.

I folkhälsoplanen synliggörs vilka områden i programmet som folkhälsorådet stödjer med utvecklingsmedel.

Målområde

Område: Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt

Målgrupp: Vårdnadshavare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Fler vuxna som läser för och med barn

Mål på lång sikt: Ökad möjlighet till delaktighet och inflytande samt skapa förutsättningar för fullföljda studier.

Planerade insats: Läsfrämjande insats

- Fortsätta utveckla det uppstartade tvärssektoriella arbetet tillsammans med familjecentralen, talpedagog och bibliotek, för en läsfrämjande insats för vårdnadshavare till små barn.

Område: Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt samt
Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Målgrupp: Invånare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Höjd kunskapsnivå.

Mål på lång sikt: Minskad psykisk ohälsa och därmed bidra till nollvisionen av suicid både för barn och vuxna

Planerade insats: Utifrån lokal riktlinje skapa systematiskt arbete för att främja psykisk hälsa. Detta är ett särskilt viktigt område att arbeta vidare och utveckla kring då psykisk ohälsa fortsätter öka, samt att pandemin har i vissa fall förstärkt en befintlig utveckling.

- Fortsatt utveckling av tvärssektoriell samverkan inom kommunen
- Fortsatt arbete med framtagande av åtgärdsplaner och rutiner i respektive förvaltning
- Utbildningar i suicidprevention till medarbetare

Målområde

Område: Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Målgrupp: Seniorer

Mål på kort sikt: Ökad kunskap/medvetenhet om tillgängliga aktiviteter och åtgärder som främjar ett hälsosamt åldrande

Mål på lång sikt: Minskad social isolering, psykisk ohälsa, frakturer mm som bidrar till mindre hälsosamt åldrande

Planerade insats:

- Kultur- och fritidsförvaltningen genomför återigen grupper med konceptet Senior Sports School tillsammans med Västra Götalands idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna.
- Seniorenkät har genomförts och resultatet kommer förvaltas vidare under 2023 med berörda parter

Målgrupp: Barn och ungdomar

Mål på kort sikt: Ett strukturerat och långsiktigt arbetssätt inom ANDTS-området (Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel).

Mål på lång sikt: Ökad trygghet, minskad psykisk ohälsa och minskad användning av ANDTS.

Planerade insats: Aktiviteter för att minska tillgång och efterfrågan av ANDTS.

- Fortsätta utvecklingen av tvärsektoriell samverkan inom kommunen inklusive implementering av årshjul för insatser.
- Kompetenshöjande insatser till medarbetare
- Då CAN redovisas hösten 2022 kommer analys av data göras och tas in i det fortsatta ANDTS- arbetet.

Målområde

Område: Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Målgrupp: Invånare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande bland invånare i Karlsborgs kommun

Mål på lång sikt: Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande bland invånare i Karlsborgs kommun

Planerade insatser:

- Fortsätta stödja den fortsatta utvecklingen av volontärverksamhet som startade 2020

Målgrupp: Barn och ungdomar.

Mål på kort sikt: Ett strukturerat och långsiktigt arbetssätt för dialog med barn och unga.

Mål på lång sikt: Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande bland barn och unga

Planerade insatser:

- Analys och åtgärder utifrån resultat av LUPP-enkät 2022.

Målgrupp: Seniorer 65 år och äldre.

Mål på kort sikt: Ökad delaktighet bland seniorer och samtidigt ökad kunskap om digitala verktyg som ibland är förutsättning för delaktighet i samhället.

Planerade insatser:

- Socialförvaltningen utvecklar, i samverkan med civilsamhället och andra kommunala aktörer, digitala mötesplatser för seniorer 65 år och äldre, Digital Träffpunkt.
- Kompetenshöjande insatser för seniorer avseende digitala verktyg

Mål på lång sikt: Minskad upplevelse av ofrivillig ensamhet och ökad psykisk hälsa bland seniorer.

Budget

Område	Budget
Barn och unga	30 000
Trygg hemmiljö och fritid	80 000
Delaktighet och inflytande	95 000
Övriga kostnader	2 390
Totalt	207 390

Vid behov kan omfördelning mellan de olika områdena ske under året

Del 3

Eventuell bilaga med ytterligare information

Ja

Nej

Kontaktperson: Theres Myrman, folkhälsostateg, Skaraborgsenheten, Avdelning Social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

Telefon: 0505-172 33 E-post: theres.myrman@karlsborg.se